

управлявахъ отъ една воля, но отъ волята на главатаритъ си, и въ биткытъ редяхъ са и са бяхъ кой какъто вече можаше. — Еще въ Азія на 1326, при Оркана, Османліитъ са опитахъ да направихъ редовна войска и тогазъ почти са учреди тѣй нареченото *Еничерско тѣло* ⁽¹³⁾, което при покоряването на балканскыя полуостровъ, а особено при призеждането на Цариградъ, показа таквызъ голѣмы услуги на държавата, но което отпослъ стѣгна тѣй вредително за нея. Обаче, като са утвърдихъ въ Европа, Турцытъ не можахъ да спазихъ вече прежнитъ си благородны юнашки доблести. Опоены отъ блистателны побѣды, а ёще повече отъ религиозенъ фанатизмъ, който не имъ даваше възможность да гледжтъ инакъ на побѣденытъ, освѣнъ като на осждены на мъжы и смъртъ; при туй ёще надарены съ голѣмы права и волности (— спахалжкъ) Турцытъ, а най-повече Еничерытъ постѣпвахъ въ сичко произволно, безъ да са съображаватъ ни най-малко съ намѣреніята и волята на Султанытъ и правителствата имъ. Но веднѣждъ допуснахъ личнытъ произволъ въ една държава, веднѣждъ снишенъ законъ и правдата предъ личната сила, — злоупотребеніята са размножаватъ, евяхватъ са бизредицы, а тѣзи послѣднытъ водихъ слѣдъ себе си отслабването на държавата. Таквозъ нѣщо приблизително са вършѣше и въ цѣло Турско, че най-много въ Европейска Турція презъ 18-то столѣтіе. И Еничерскытъ произволъ станъ причина да са поевѣжтъ *Кърдалии*, *Делибашии*, *Даалыи*, и други, които сж скытали по българія, дѣто сж горѣли, убивали и грабяли. А разбира са, че при такъвъ единъ редъ на

(13) За установленіето на Еничерытъ глед, *Българскы книжицы* отъ год. II (1859) ч. I, кн. 8, стр. 217 — 223.